

1. Les miroirs ardents par les sections coniques, sous la direction de Roshdi Rashed, Paris: Université de Paris VII - Jussieu, 1994.
2. L'optique et la physique celeste, sous la direction de Roshdi Rashed, Paris: Université de Paris VII, 1998.

سخنرانی‌های انگلیسی و فرانسه

1. “Sciences modernes et sciences traditionnelles en Iran au XIXe siècle”, SÉMINAIRE, TRANSMISSION DES SCIENCES ET DES TECHNIQUES DANS UNE PERSPECTIVE INTERCULTURELLE (XIXe SIÈCLE) :Étude comparative Égypte/Japon/etc.
2. “Optics in the Jāmi' al-'Ulūm of Fakhr al-Dīn Rāzī”, THE SECOND INTERNATIONAL CONFERENCE ON “THE HISTORY OF SCIENCE IN THE IRANIAN WORLD” 7-9 June 1998, Tehran, Iran.
3. “La lumière dans la tradition arabe”, Colloque : Le visible, l'image et la lumière, Le Mercredi 28, Avril, 1999.
4. “Le concept de mouvement en géométrie chez Ibn alHaytham et Khayyam: comparaison”, Omar Khayyam, Mathématicien, Philosophie et Poète, International Colloquium, UNESCO, September 20-22, 1999 in Paris, France.
5. “L'expérience de pensée chez Ibn al-Haytham (Lumière et expérimentation chez Ibn al-Haytham)”, Séminaire « Expérience et expérimentation avant le XVIIe siècle », Villejuif, Centre d'histoire des sciences et des philosophies arabes et médiévales, 8 décembre 2000.
6. “Roshdi Rashed et l'histoire de l'optique”, LES SCIENCES ARABES ET LA MODERNITE CLASSIQUE EN EUROPE Colloque International sur l'Histoire des Sciences Arabes, 2-3-4 novembre 2002, à l'Institut Supérieur des Sciences Appliquées Massaken Barzé – Damas.
7. “UN MORCEAU DU TRAITE D'ABU SAHL AL-KŪHĪ SUR LES CENTRES DE LA GRAVITE RETROUVE DANS UN TEXTE PERSAN”, Namur 2003 General Meeting - Program, Société Internationale d'Histoire des Sciences, et de la Philosophie Arabes et Islamiques/ International Society for the History of Arabic/Islamic Science.
8. “La tache lunaire : Avicenne et Ibn al-Haytham”, Séances d'octobre et de novembre consacrées à Avicenne (à l'adresse du Centre), Vendredi 17 décembre

2004.

9. "Al-Qūhî et le concept du moment d'un poids", Colloque INTERNATIONAL SCIENCES ET PHILOSOPHIE EN IRAN AU Xe SIÈCLE AL-SIJZi ET SES CONTEMPORAINS, Vendredi 10 décembre 2004, Espace Congrès Les Esselières 3 Bd Chastenet de Géry, 94800 Villejuif Métro Léo Lagrange ligne 7 (800 m à pied) Métro Kremlin-Bicêtre ligne 7 + Bus 131.

10. "Alhazen et Galilée sur la lumière de la lune", "Science and Philosophy: Knowledge Exchange in the Mediterranean (9th-16th Centuries), Florence, February 16 - 18, 2006.

11. "Tusi et la simplicité des corps célestes", Samedi 31 mars 2007 : Nasir al-Din al-Tūsî : Science et philosophie.

12. "The Universality of Science: Examples from History", Science as a Gateway to Understanding: International Workshop Proceedings, Tehran, Iran (2008) Development, Security, and Cooperation (DSC).

13. "Les coniques dans le Commentaire d'Ibn Yūnus sur les Constructions géométriques d'al-Buzjānī", colloque international « Apollonius et ses successeurs : sur l'histoire de la géométrie », aura lieu du 14 au 17 juin 2011 à l'ENSA Paris-Val de Seine, 75013 Paris.

14. "Ibn Al-Haytham's theory of perception", Conference on Cognitive Science, Iranian Institute of Philosophy, 2007.

آثار منتشره به زبان انگلیسی و فرانسه

1. "Remarks on the manuscript tradition of some optical works of Ibnal-Haytham", Editing Islamic MSS on Science Proceedings of Fourth Conference of al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1996.

2. "Al-Khayyām mathematician" (Review on :Paris, Librairie scientifique et technique Albert Blanchard (Collection science dans l'histoire), 1999, x + 428 p.), Abstracta Iranica, vol. 22, 1999.

3. "History of science in Iran in the last four centuries", The Different aspects of Islamic culture, vol. 4, pt.2, Science and technology in Islam: Technology and applied sciences, ed. A. Y. Al-Hassan, Maqbul Ahmed, A. Z. Iskandar, UNESCO publication, Paris, 2001.

4. "Ibn al-Haytham e la nuova fisica", Storia della scienza, Vol. III, La civiltà islamica, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, Rome, 2002.
5. "The Light Ray between the Mathematical and the Physical Object", Proceeding of the First Seminar on Philosophy of Mathematics in Iran, Tehran, 2003.
6. "La lumière et sa propagation chez Alhazen et Avicenne", Du visible à l'intelligible. Lumière et ténèbres de l'antiquité à la Renaissance, ed. C. Trottmann and A. Vasiliu, Paris, 2004.
7. "La voie lactée : Ibn al-Haytham et Ibn Rushd", La lumière de l'intellect. La pensée scientifique et philosophique d'Averroès dans son temps : actes du IVe colloque international de la SIHSPAI, Société internationale d'histoire des sciences et de la philosophie arabes et islamiques, Cordoue, 9-12 décembre 1998 / Édités par Ahmad Hasnawi ; préface de Roshdi Rashed.

سخرانی‌ها

1. اصناف ریاضی دانان در دوران اسلامی و جایگاه کاشانی در میان آنان، همایش میراث علمی غیاث الدین جمشید کاشانی، کاشان، ۳-۴ اسفند ۱۳۹۰.
2. انسان روی ماه: مسأله لکه‌های ماه از ابن هیثم تا نصیر الدین طوسی، میراث علمی و فلسفی خواجه نصیر الدین طوسی، ۴-۵ اسفند، ۱۳۸۹.
3. قطب الدین شیرازی و نورشناسی ابن هیثم، همایش بین المللی جایگاه شخصیت و آراء علامه قطب الدین شیرازی (حکیم، موسیقی شناس، و طبیب قرن هفتم هجری قمری)، ۱-۲ خرداد ۱۳۸۵.
4. مسأله اندازپذیری کمیات پیوسته: ابن سینا و خواجه نصیر طوسی، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، چهارشنبه ۱۶ فروردین ماه ۱۳۹۱.
5. ابن هیثم و مسأله کمی کردن کیفیات، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، ۸ مرداد ماه ۱۳۸۹.
6. میراث علمی طوسی، همایش بزرگداشت خواجه نصیر الدین طوسی، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، ۶-۷ اسفند ۱۳۹۰.
7. زبان فارسی و زبان علم، شهر کتاب مرکزی، ۵ شهریور ۱۳۸۷.
8. ابوریحان بیرونی، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، ۱۳ شهریور ۱۳۸۵.
9. نظریه‌ها و مسأله تراکم شواهد تجربی: نمونه‌هایی از نظریات علمی کهن. پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، ۲۲ فروردین ماه ۱۳۹۰.
10. تحلیل و ترکیب، دانشگاه تربیت معلم کرج، ۱۳۸۵.
11. پیامدهای گسست میان علم و فلسفه، همایش روز جهانی فلسفه، ۳۰ آبان - ۱ آذر ۱۳۸۹.

12. نورشناسی ابن هیثم، همایش نجوم؛ قبل و بعد از گالیله، دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، ۱۱- ۱۰ بهمن ۱۳۸۷
13. تاریخ ریاضیات در دوران اسلام، دستاوردها، پژوهش‌ها و مسایل ریاضی، چهلمین کنفرانس ریاضی کشور، ۲۶ تا ۲۹ مرداد ماه ۱۳۸۸.
14. ابن هیثم و تبدیلات هندسی، خانه ریاضیات اصفهان، دوازده دی ماه ۸۰.
15. آسیب‌شناسی زبان فارسی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۱ بهمن ۱۳۸۹.
16. دفاع از ژورنالیسم فرهنگی، چهارمین دوره جایزه مهتاب میرزایی، مرکز همایش‌های بین‌المللی رایزن، ۲۴ تیر ماه ۱۳۸۹.
17. ظرفیت و محدودیت‌های زبان فارسی در انتقال مفاهیم فلسفی و انتزاعی، در جمع دبیران فلسفه آموزش و پرورش منطقه ۱۸ تهران، گزارش سخنرانی: مهرنامه ۳ خرداد ۱۳۸۹؛ فرهیختگان، ؛ اطلاعات، شماره ۲۸۸، مهر ۱۳۸۸.
18. ماه از ابن هیثم تا گالیله، دانشگاه صنعتی شریف، ۱ اردیبهشت ۱۳۸۷.
19. ابن هیثم: حرکت در هندسه و تبدیلات هندسی، دانشگاه صنعتی شریف، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۸۲.
20. معرفی کتاب «در مایه‌های ایرانی/سر گئی یسنین»، موسسه ی فرهنگی هنری رنگ واژه، آبان ۱۳۸۹.

سابقه تدریس

1. کارگاه ترجمه متون انگلیسی، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۰ - ۱۳۸۹.
2. ادبیات فارسی، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
3. فلسفه علم، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
4. تاریخ علم، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
5. تاریخ علم ۲، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی ارشد، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
6. منطق، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی ارشد، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
7. تاریخ ریاضیات، دانشگاه صنعتی شریف، کارشناسی، کارشناسی، سال‌های ۸۲-۸۶.
8. تاریخ اپتیک، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتری، سال ۸۸.
9. فلسفه علم، دانشکده ادبیات دانشگاه تهران، سال ۸۵.
10. ریاضیات در دوره اسلامی (گرایش نجوم)، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد، سال ۸۴ تا کنون.
11. ریاضیات در دوره اسلامی ۱، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد، سال ۸۴ تا کنون.
12. ریاضیات در دوره اسلامی ۲، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد، سال ۸۴ تا کنون.

نظرات بر پایان‌نامه‌ها

1. رساله زبده‌الهیئه خواجه نصیرالدین طوسی: تصحیح و تحقیق/حنیف قلندری، استاد راهنمای پایان‌نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
2. شرح و تصحیح رساله البدیع فی علم الحساب از مسعود بن احمد خاصبکی/مرجان خان بگی دوگانه، استاد

- راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
3. آموزش ریاضی در دارالفنون (عصر قاجار)/ محمد پسندیده، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
4. جزء لایتجزی در طبیعیات فخر رازی/ بنفشه افتخاری، استاد مشاور پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
5. ویرایش متن عربی، ترجمه فارسی و شرح کتاب فی جرمی النیرین و بعدیها لاسطرخوس/ حمید پروانه چلارسی، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.
6. الرسالة المعینة خواجه نصیرالدین طوسی: تصحیح و تحقیق/ حسن امینی، استاد مشاور پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۷.
7. نظریه «خطوط متوازی» در منابع «دوره اسلامی»/ محمد حسین احمدی، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده الهیات دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
8. ویرایش و شرح باب سوم و چهارم و پنجم کتاب فارسی کشف القناع عن اسرار القطاع/ یونس مهدوی، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.
9. اسطرلاب خطی: توصیف، ساختار و کاربرد (ویرایش، ترجمه و شرح رساله فی الاطرلاب الخطی شرف الدین طوسی، و رساله فی عمل عصاء الشرف الطوسی تقریر شده طوسی به کمال الدین ابن یونس و باب پنجم فن سوم و باب چهاردهم فن چهارم کتاب جامع المبادئ و الغایات ابوالحسن عمر مراکشی)/ سجاد نیکفهم خوب روان، استاد مشاور پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.
10. ویرایش، ترجمه و شرح فصل اول از کتاب البصائر فی علم المناظر کمال الدین فارسی/ مریم فرحمند، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۸.
11. ویرایش، ترجمه و شرح تحریر اکر تئودوسیوس تألیف خواجه نصیرالدین طوسی/ معصومه امیری مقدم، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۹.
12. مبانی ریاضی و کاربردهای اسطرلاب با تاکید بر متون کهن، «تسطیح الاطرلاب» محی الدین مغربی/ محمد مظفری، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
13. مدل سیاره ای قطب الدین شیرازی برای سیارات خارجی (مریخ، مشتری و زحل) بر اساس کتاب اختیارات مظفری/ امیر محمد گمینی، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۸۷.
14. پایه‌های نظری، ساختمان و عملکرد پرگار تام به انضمام تصحیح، ترجمه و شرح «مقاله البرکار الکامل التام» از هبة الله بدیع الاطرلابی/ محمود شهیدی، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۹۰.
15. بررسی بحث مجانبهای هزلولی در آثار ریاضی دانشمندان دوره اسلامی به همراه ترجمه و تحقیق رساله سجزی با عنوان فی کیفیة التصور الخزین الذین یقربان و لا یلتقیان/ زینب کریمیان، استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۹۱.

16. ترجمه و شرح مأخوذات ارشمیدس/راحیل فارابی، استاد مشاور پایان نامه کارشناسی ارشد، پژوهشکده تاریخ علم دانشگاه تهران، ۱۳۹۱.
17. بررسی سنت نگارش آثار هیأت در دوره اسلامی به همراه تصحیح، ترجمه و تحقیق درباره رساله منتهی الادراک فی تقاسیم الافلاک از عبدالجبار خرقی/حنیف قلندری، استاد راهنمای پایان نامه دکتری، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۱.
18. مقدمه‌ای بر دانش ریاضیات معماری در دوره اسلامی/جعفر طاهری، استاد مشاور پایان نامه دکتری، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۸.
19. دینامیک نزد ارسطو، فیلوپونوس، ابن سینا، بوریدان/محمد جواد اسماعیلی، استاد راهنمای پایان نامه دکتری، مؤسسه حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۸۸.
20. بررسی و شرح روش میرزا ابوتراب در محاسبه وتر ثلث قوسی که وتر آن معلوم است بر اساس رساله در معرفت وتر ثلث قوس معلومه الوتر/فاطمه دوست قرین، استاد مشاور پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، ۱۳۸۸.
21. تصحیح و شرح شش مقاله فن اول از جمله چهارم دره التاج اثر قطب الدین شیرازی/فاطمه دوست قرین، استاد راهنمای پایان نامه دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، ۱۳۹۱.

مقاله‌های دایرةالمعارفی

1. استقرا، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۸، ۱۳۷۷.
2. بطلمیوس (بخش دوم)، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۲، ۱۳۸۳.
3. بنی موسی، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۲، ۱۳۸۳.
4. تننون، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۶، ۱۳۸۷.
5. تثلیث زاویه، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۴، ۱۳۸۵.
6. تجربه در علوم فیزیکی، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۴، ۱۳۸۵.
7. تحلیل و ترکیب، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۴، ۱۳۸۵.
8. تریب دایره، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۵، ۱۳۸۷.
9. تضعیف مکعب، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۵، ۱۳۸۷.
10. ثابت بن قره، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۶، ۱۳۸۷.
11. جالینوس، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۷، ۱۳۸۸.
12. جبر و مقابله، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۷، ۱۳۸۸.
13. جز لایتنجری، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۸، ۱۳۸۹.
14. جسم، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۸، ۱۳۸۹.
15. جوامع، دایره‌المعارف بزرگ اسلامی، جلد ۱۸، ۱۳۸۹.
16. جبر و مقابله، دانشنامه جهان اسلام، جلد ۹، ۱۳۸۴.
17. خواجه نصیر، دانشنامه زبان و ادب فارسی، جلد سوم، ۱۳۸۸.
18. بوزجانی، دانشنامه زبان و ادب فارسی، جلد دوم، ۱۳۸۶.

19. سهراب سپهری، دانشنامه زبان و ادب فارسی، جلد سوم، ۱۳۸۸.

20. طنز در شعر سعدی، دانشنامه زبان و ادب فارسی، جلد پنجم، زیر چاپ.

کتاب‌های تألیفی 1. استاد بشر: پژوهش‌هایی در زندگی، روزگار، فلسفه و علم خواجه نصیرالدین طوسی،

تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۹۰.

2. پیامی در راه؛ نظری به شعر و نقاشی سهراب سپهری، تهران، طهوری، ۱۳۷۱.

3. زندگی‌نامه خدمات علمی و فرهنگی پروفیسور رشدی‌راشد، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۵.

کتاب‌های ترجمه شده

1. ایرانیها چه رویایی در سر دارند؟ (تهران: ۱۳۵۷)/ میشل فوکو، تهران: شهر کتاب، هرمس، ۱۳۷۷.

2. جزء و کل/ ورنر هایزبرگ، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۶/۱۳۸۲.

3. خاکستر ناتمام: گزیده شعرها/ رنه شار، تهران: شهر کتاب، هرمس، ۱۳۸۶.

4. دکارت/ تام سورل، تهران، طرح نو، ۱۳۷۹.

5. شان علم (متن ده سخنرانی)/ کارل فردریش فن وایتسکر، تهران: نشر پرواز، ۱۳۷۹.

6. فلسفه علوم طبیعی/ کارل همپل، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۹.

7. کیهان‌شناسی/ پیتر کولس؛ ترجمه فیروز آرش؛ زیر نظر محمدرضا خواجه‌پور، حسین معصومی‌همدانی،

تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۹۰.

8. مردم‌شناسی و هنر، گفت و شنود با کلود لوی اشتروس/ نویسنده ژرژ شاربونیه، تهران: ماهی، ۱۳۸۷.

9. نسبییت خاص و عام و کیهانشناختی/ ریندلر، ولفگانگ، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۵.

10. نظریه کوانتومی/ پولکینگ هورن، ج. سی، تهران، فرهنگ معاصر، ۱۳۸۸.

11. نووه چنتو (تک‌گویی)/ الساندرو باریکو، انتشارت نیلوفر، ۱۳۸۵.

12. ترمودینامیک تعادل/ کلمنت جان ادکینز، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۵.

مقالات فارسی منتشر شده

1. از آسمانی دیگر، نشر دانش، ش ۹۷، تابستان ۱۳۸۰: ص ۲۷ - ۳۷.

2. از مراغه به هند، نشر دانش، سال ۱۹، ش ۳، پاییز ۱۳۸۱: ص ۷۸ - ۸۱.

3. آئینه سوزان افلاطون، نشر دانش، ش ۹۲، بهار ۱۳۷۹: ص ۳ - ۱۵.

4. برهان و علیت در طبیعیات و علوم ریاضی: ارسطو، ابن‌سینا، ابن‌رشد، ابن‌هیثم، نامه مفید، سال ۱۴، ش

۶۵، اردیبهشت ۱۳۸۷: ص ۳ - ۳۴.

5. پیشگامان شعر امروز عربی، نشر دانش، سال ۱۹، ش ۳، پاییز ۱۳۸۱: ص ۷۴.

6. جام عدل، تاملی در معنای بیتی از حافظ، نشر دانش، سال ۱۹، ش ۱، بهار ۱۳۸۱: ص ۱۸ - ۳۰.

7. خط فارسی و رایانه، نشر دانش، ش ۱۰۱، تابستان ۱۳۸۱: ص ۲ - ۶.

8. رشدی‌راشد و تاریخ ریاضیات، اطلاعات حکمت و معرفت، ش ۱۲، ۱ بهمن ۱۳۸۵: ص ۲۵ - ۲۶.

9. زبان فارسی و تاریخ علم، نشر دانش، سال ۱۵، ش ۶، مهر، آبان ۱۳۷۴: ص ۲ - ۵.

10. سنت و بی‌سنتی فلسفی، نگاه نو، ش ۷۹، آبان ۱۳۸۷: ص ۱۹-۲۴.
11. سنت و بی‌سنتی فلسفی، نگاه نو، ش ۷۸، مرداد ۱۳۸۷: ص ۵۰ - ۵۵.
12. علاجی بکن کز دلم خون نیاید، نشر دانش، ش ۹۸، پاییز ۱۳۸۰: ص ۵ - ۸.
13. کتابی از مکتب نجومی مراغه، نشر دانش، سال ۱۶، ش ۴، زمستان ۱۳۷۸: ص ۹۳ - ۹۴.
14. نقد کتاب: پاسخ دندان‌شکن، نشر دانش، سال ۱۹، ش ۳، پاییز ۱۳۸۱: ص ۵ - ۹.
15. سپهری و مشکل شعر امروز، کیهان فرهنگی، اردیبهشت ۱۳۶۵، شماره ۲۶، ص ۲۳ - ۲۷.
16. رساله‌ای در اثبات هیأت جدید، معارف، مرداد، آبان ۱۳۶۳، شماره ۲، ص ۱۱۷ - ۱۸۶.
17. میان فلسفه و کلام: بحثی در آراء طبیعی فخر رازی، معارف، فروردین - تیر ۱۳۶۵، شماره ۷، ۱۹۵ - ۲۷۶.
18. حروف چینی دستی، نشر دانش، آذر و دی ۱۳۵۹، شماره ۱، ص ۱۳ - ۱۵.
19. سیری نو در سیره پیامبر، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۵۹، شماره ۲، ۵ صفحه - از ۲۴ - ۲۸.
20. حروف چینی ماشینی، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۵۹، شماره ۲، ۳ صفحه - از ۵۲ - ۵۴.
21. بیماری‌های ویراستاری، نشر دانش، مرداد و آبان ۱۳۶۰، شماره ۵ و ۶، ۷۴ - ۸۱.
22. بحثی در زبان اخلاقی قرآن، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۱، شماره ۹، ص ۲۶ - ۴۳.
23. گامی در راه ناآشنایی بیشتر با اقبال، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۱، شماره ۱۱، ص ۲۲ - ۲۶.
24. ترجمه متون ریاضی و تأثیر آن بر زبان فارسی، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۶۱، شماره ۱۴، ص ۱۶ - ۲۳.
25. ریاضیات در دوران پیش از تاریخ، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۲، شماره ۱۷، ص ۷۶ - ۷۷.
26. حرف تازه ابن هیثم، نشر دانش، مهر و آبان ۱۳۶۲، شماره ۱۸، ص ۴۷ - ۵۸.
27. دوره آثار اینشتاین، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۶۲، شماره ۲۰، ص ۴۵ - ۴۷.
28. کتابی کهن در علم حساب، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۳، شماره ۲۱، ص ۷۰ - ۷۱.
29. کتاب در هشتاد سال پیش، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۶۳، شماره ۲۲، ص ۵ - ۱۹.
30. وضع کتاب در ماه‌های اخیر و آینده آن، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۴، شماره ۲۷، ص ۲ - ۳.
31. از خیالی صلحشان و جنگشان، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۴، شماره ۲۷، ص ۳۲ - ۴۵.
32. در دشواری و ضرورت تألیف، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۶، شماره ۴۱، ص ۱۴ - ۲۱.
33. آفتابه لگن هفت دست...، نشر دانش، مرداد و شهریور ۱۳۶۶، شماره ۴۱، ص ۶۲ - ۶۸.
34. چرا حافظ؟!، نشر دانش، مهر و آبان ۱۳۶۷، شماره ۴۸، ص ۲ - ۱۰.
35. مانسونژ موجود ناشناخته، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۶۷، شماره ۵۰، ص ۵۸ - ۶۶.
36. قانون مطبوعات و مسئله مجلات علمی و فنی، نشر دانش، مهر و آبان ۱۳۶۸، شماره ۵۴، ص ۲ - ۳.
37. آثار یک ریاضیدان ناشناخته ایرانی، نشر دانش، آذر و دی ۱۳۶۸، شماره ۵۵، ص ۵۰ - ۵۱.
38. از بهر خدا مخوان!، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۶۹، شماره ۵۸، ص ۷۱ - ۷۱.
39. جهان نمای خوارزمی، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۶۹، شماره ۵۸، ص ۸۰ - ۸۱.

40. سرگذشت اندیشه ها، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۷۰، شماره ۶۴، ص ۴۳ - ۴۹.
41. تاریخ پرمجرای اسماعیلیان، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۷۰، شماره ۶۴، ص ۶۳ - ۶۵.
42. خواندن و نوشتن، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۷۰، شماره ۶۸، ص ۲ - ۵.
43. انقلاب دکارتی، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۱، شماره ۶۹، ص ۴۲ - ۴۷.
44. گونه های زبان در شعر نو فارسی، ضمیمه نامه فرهنگستان، اردیبهشت ۱۳۸۴، شماره ۲۰.
45. کتابی از مکتب نجومی مراغه، نشر دانش، سال شانزدهم، زمستان ۱۳۷۸، شماره ۴، ص ۹۳ - ۹۴.
46. آئینه سوزان افلاطون، نشر دانش، سال هفدهم، بهار ۱۳۷۹، شماره ۱، ص ۳ - ۱۵.
47. از آسمانی دیگر، نشر دانش، سال هجدهم، تابستان ۱۳۸۰، شماره ۲، ص ۲۷ - ۳۷.
48. علاجی بکن کز دلم خون نیاید، نشر دانش، سال هجدهم، پاییز ۱۳۸۰، شماره ۳، ص ۵ - ۸.
49. خط فارسی و رایانه، نشر دانش، سال نوزدهم، تابستان ۱۳۸۱، شماره ۲، ص ۲ - ۶.
50. پاسخ دندان شکن، نشر دانش، سال نوزدهم، پاییز ۱۳۸۱، شماره ۳، ص ۵ - ۹.
51. پیشگامان شعر امروز عربی، نشر دانش، سال نوزدهم، پاییز ۱۳۸۱، شماره ۳، ص ۷۴ - ۷۴.
52. از مراغه به هند، نشر دانش، سال نوزدهم، پاییز ۱۳۸۱، شماره ۳، ص ۷۸ - ۸۱.
53. واژه گزینی و استقلال زبان فارسی، نشر دانش، سال بیستم، بهار ۱۳۸۲، شماره ۱، ص ۲ - ۷.
54. معناشناسی قرآن در سرزمین آفتاب تابان، گلستان قرآن، تیر ۱۳۷۹، شماره ۱۴، ص ۳۰ - ۳۴.
55. زبان فارسی و تاریخ علم، نشر دانش، مهر و آبان ۱۳۷۴، شماره ۹۰، ص ۲ - ۵.
56. باغبان کتاب، بخارا، خرداد و تیر ۱۳۸۴، شماره ۴۲، ص ۳۶۸ - ۳۷۴.
57. رشدی راشد و تاریخ ریاضیات، اطلاعات حکمت و معرفت، سال اول، بهمن ۱۳۸۵، شماره ۱۲، ص ۳۶۹ - ۳۷۰.
58. فخر رازی و مسأله حرکت وضعی زمین، تحقیقات اسلامی، زمستان ۱۳۶۵ و بهار ۱۳۶۶، شماره ۲ و ۳، ص ۸۹ - ۱۱۴.
59. پدیدارشناسی و فلسفه علم/آرون گورویچ، فرهنگ، پائیز ۱۳۷۱، شماره ۱۱، ص ۶۹ - ۹۰.
60. خواندن و نوشتن، کلک، خرداد ۱۳۷۱، شماره ۲۷، ص ۱۵۵ - ۱۵۵.
61. حسام الدین سالار و جامع قوانین علم الهیته او، مجله تاریخ علم، شماره ۹، ۱۳۹۰.
62. گالیله یا گالیله‌ها؟!، مهرنامه، شماره ۸، دی ۱۳۸۹.
63. ابصار در فلسفه صدرالدین شیرازی، مجموعه مقالات همایش نخستین کنگره ملا صدرا، بنیاد حکمت صدرا، ۲۴ دی ۱۳۸۸.
64. فخر رازی و ابن هیثم، خرد جاودان یادنامه سید جلال الدین آشتیانی، ۱۳۷۷.
65. طنز در پند سعدی، جشن نامه استاد دکتر محمدعلی موحد، به کوشش فرهنگستان زبان و ادب فارسی، زیر نظر: دکتر حسن حبیبی، چاپ اول: ۱۳۸۶.
66. کندی، ابن سینا و مبانی علم مناظر، جشن نامه استاد دکتر محمد خوانساری، به کوشش فرهنگستان زبان و ادب فارسی، زیر نظر: دکتر حسن حبیبی، چاپ اول: ۱۳۸۴، صص ۴۷۵-۵۰۸.
67. دفاع از ژورنالیسم فرهنگی، فصلنامه نگاه نو، شماره ۸۶، برگرفته از سخنرانی در چهارمین دوره

- جایزه مهتاب میرزایی، نگاه نو، مرکز بین‌المللی همایش‌های رایزن.
68. درک تاریخ، یادنامهٔ ایرج افشار، مهرنامه، شماره ۱۱، اردیبهشت ۱۳۹۰.
69. نجوم قدیم چیست؟، ماهنامهٔ نجوم، شماره ۱۸۳، اسفند ۱۳۸۷.
70. فصلنامه نگاه نو، شماره ۷۸، مرداد ۱۳۸۷؛ شماره ۷۹، آبان ۱۳۸۷.
71. سیره تحول روشهای ترجمه شعر در ایران، فصلنامه مترجم، شماره ۴۳، بهار و تابستان ۱۳۸۵.

مقالات ترجمه شده

1. تاریخ علم اسلامی/رشدی راشد، اطلاعات حکمت و معرفت، ش ۱، فروردین ۱۳۸۶، ص ۵۶ - ۵۸.
2. مهندسی مکانیک در میان مسلمانان/دونالد ر. هیل، نشر دانش، خرداد و تیر ۱۳۶۲، شماره ۱۶، ص ۲ - ۱۵.
3. سفر داوران/باربارا ریت، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۶۳، شماره ۲۶، ص ۶۰ تا ۶۲.
4. فن چاپ پیش از گوتنبرگ/دانیل جی. بورستین، نشر دانش، بهمن و اسفند ۱۳۶۵، شماره ۳۸، ص ۳۶ تا ۴۳.
5. ایرانشناسی در لهستان/آناکراسنو ولسکا، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۸، شماره ۵۱، ص ۱۶ تا ۲۶.
6. شیخ بهائی و «کشکول» او/دوین جی استوارت، نشر دانش، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۰ - شماره ۶۳، ص ۴۴ تا ۴۷.
7. جام عدل/تأملی در معنای بیتی از حافظ، نشر دانش، سال نوزدهم، بهار ۱۳۸۱ - شماره ۱، ص ۱۸ تا ۳۰.
8. تاریخ علم اسلامی/رشدی راشد، اطلاعات حکمت و معرفت، سال دوم، فروردین ۱۳۸۶ - شماره ۱، ص ۵۶ تا ۵۸.
9. ماه پس از آپولو/ریچارد لویس، آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، دوره چهل و پنجم، اسفند ۱۳۵۴، شماره ۶، ص ۳۷۸ تا ۳۸۴.
10. ساعتهای زیستی/جی جی ویترو، آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، دوره چهل و ششم، آذر ۱۳۵۵، شماره ۳، ص ۱۴۹ تا ۱۶۱.
11. فرهنگ چیست؟/گیتانوسالوه مینی، آموزش و پرورش (تعلیم و تربیت)، آذر ۱۳۵۴ - شماره ۱۳۴، ص ۱۷۷ تا ۱۸۷.